

Startdocument Realisatiefase

Project Restauratie Domtoren

Gemeente Utrecht | Vastgoed Organisatie Utrecht (VGU)
16 Juni 2021

Colofon

Titel document

Startdocument Realisatiefase Project Restauratie Domtoren

Versienummer

5.0 - DEFINITIEF

Versiedatum

16 juni 2021

Versiebeheer

Het beheer van dit document berust bij de projectleider van het project 'Restauratie Domtoren'.

In opdracht van

Bestuurlijk opdrachtgever: Eelco Eerenberg, wethouder Vastgoed

Ambtelijk opdrachtgever: Metta Streefkerk, hoofd VGU

Met dank aan

Nathalie Wink, gedelegeerd opdrachtgever VGU

Ralph Backer, projectleider restauratie VGU - Antea Group

Hans van Oort, senior projectmanager PMB

Lonneke Ceelie, medior strategisch adviseur PMB

Margot Kat, communicatieadviseur MCN

Basisgegevens project

Ontwikkelorganisatie:	Vastgoed Organisatie Utrecht (VGU)
Team:	Vastgoed
Portefeuille:	Erfgoed
Project:	Restauratie Domtoren
Projectnummer:	111.0127
Object:	Domtoren
Objectlocatie:	Domplein 21, Utrecht

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Doelstelling	4
a.1. Doel en beoogd effect	
a.2. Context van het project	
a.3. Bijdrage aan publieke waarde	
a.4. Beoogd eindmoment	
2. Scope	6
b.1. Wat hoort wel en wat niet bij de uitvoering van het project	
b.2. Deelprojecten of fasering	
b.3. Plan van aanpak voor de realisatiefase	
3. Geld	8
c.1. Het beschikbare budget en de inzet ervan per fase, per jaar of per deelproject	
c.2. Onzekerheden in het budget, aan de kostenkant en aan de dekkingskant	
c.3. De raming, de geprognosticeerde eindstand per fase en de verwachte besteding per kostensoort worden op dezelfde manier per fase, deelproject of per jaar opgenomen.	
c.4. Toelichting, onderbouwing en duiding van de opgenomen informatie, waarbij de bevindingen van adviseurs of toezichthouders expliciet inzichtelijk worden gemaakt.	
4. Tijd	10
d.1. De planning, zo mogelijk beschreven in mijlpalen, van het project, waarbij expliciet wordt aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met vertragingrisico's	
5. Kwaliteit	11
e.1. Wijze van borging van de kwaliteit van de uitvoering	
e.2. Eventuele verschillen daarin tussen de fasen of deelprojecten	
e.3. Toelichting, onderbouwing en duiding van projecten of activiteiten, zowel van interne als externe partijen, die van invloed zijn op dan wel de uitvoering raken van het project	
e.4. Toelichting, onderbouwing en duiding van de opgenomen informatie, waarbij de bevindingen van adviseurs of toezichthouders expliciet inzichtelijk worden gemaakt	
6. Risico's	13
f.1. Belangrijkste risico's	
f.2. Beheersmaatregelen en actiehouders	
f.3. Toelichting, onderbouwing en duiding van de opgenomen informatie	
7. Organisatie	15
g.1/g2. Besturing van het project (governance)	
g.3. Samenwerkingspartners, contractpartijen en -vormen, inclusief een overzicht van verdeling van de beslissingsmacht	
g.4. Toelichting, onderbouwing en duiding van de opgenomen informatie, waarbij de bevindingen van adviseurs of toezichthouders expliciet inzichtelijk worden gemaakt	
g.5. Regelingen die tussen de samenwerkingspartners zijn getroffen	
g.6. Afspraken over informatievoorziening aan de raad over (geheime) informatie die ressorteert bij samenwerkingspartners en derden, het project betreffende.	
8. Communicatie	24
h.1/h.2. Communicatie en participatie met inwoners en stakeholders	

Voor het restauratieproject is een definitief Startdocument opgesteld d.d. 7 juli 2020. In juni 2021 is de Regeling Risicovolle Projecten door de gemeenteraad bekrachtigd. In deze regeling is een Handreiking bijgevoegd met een inhoudsopgave iets gewijzigd ten opzichte van ons reeds opgesteld startdocument in 2020. Op basis van deze Handreiking is nu het bestaande Startdocument uit 2020 omgebouwd naar de structuur van de handreiking behorende bij de Regeling Risicovolle Projecten. Het onderliggend document is daar het resultaat van. Hieronder nog het Voorwoord behorende bij de versie van 2020.

Voorwoord

Dit document betreft het Startdocument Realisatiefase Project Restauratie Domtoren. We zijn al een tijdje onderweg met het project; inmiddels is de realisatiefase van start.

Voor de zomer in 2019 is door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op mijn verzoek een ‘gateway review’ uitgevoerd. Uit deze collegiale reflectie kwam onder andere de aanbeveling dat een integraal projectplan essentieel is om meer duidelijkheid te geven over de aanpak van het project en het sturingsmodel van de projectorganisatie.

Tegelijkertijd werkt de Bestuurs- en Concernstaf aan een ‘regeling risicovolle projecten’ waarin extra afspraken over de informatievoorziening bij risicovolle projecten worden gemaakt. De restauratie van de Domtoren staat op de lijst van risicovolle projecten. Tot slot vraagt de overgang van de voorbereidingsfase naar de realisatiefase (begin 2020) om een herijking van het project en met name het sturingsmodel.

Alle reden om dit moment aan te grijpen om een startdocument voor de realisatiefase te maken, daarin de aanbevelingen van de gateway review te verwerken en het project hiermee voor te bereiden op de regeling risicovolle projecten die binnenkort wordt vastgesteld.

Het periodiek bijstellen van dit document is noodzakelijk voor het goed functioneren van het project. Ik zie erop toe dat dit gebeurt.

Tot slot wil ik graag iedereen bedanken die zich inzet om dit project tot een succesvol einde te brengen.

Jurrien Brombacher
Hoofd UVO

Utrecht, februari 2020

1. Doelstelling

a. Doel en beoogd effect

Doelstelling

Het casco van de Domtoren restaureren waarbij de historische waarde van de Domtoren voor de toekomst voor de stad Utrecht burgers en bezoekers behouden blijft en de toren de komende 50 jaar gevrijwaard is van groot onderhoud en toegankelijk blijft voor bezoekers.

b. Context van het project

De Domtoren is hét icoon van Utrecht en bijna 700 jaar oud. Door velen wordt de Domtoren als middelpunt van Utrecht gezien en zelfs van Nederland. De cultuurhistorische waarde van de Domtoren voor de stad is evident. Ondanks dat dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd, blijft groot onderhoud ongeveer eens in de 40 tot 50 jaar nodig. De eerste restauratie is uitgevoerd tussen 1519 en 1525. In 1975 is de laatste grote restauratie afgerond. Nu 45 jaar later blijkt de onderhoudsstaat van de Domtoren 'matig' en is een restauratie noodzakelijk om de toren voor de komende 50 jaar weer te vrijwaren van groot onderhoud.

Aanleiding

Gemeente Utrecht is eigenaar van de Domtoren en heeft een wettelijke onderhoudsverplichting. Monumentenwacht inspecteert jaarlijks de staat van de Domtoren. In 2015 is de toren op verzoek van de gemeente uitgebreider geïnspecteerd. Uit deze inspectie bleek dat de bouwkundige staat van de toren 'redelijk' en de onderhoudsstaat 'matig' is. Daarom is restauratie op dit moment noodzakelijk.

Opgave

De Domtoren restaureren is een hele opgave. De uitdaging zit in het zoveel mogelijk behouden van het bouwhistorisch erfgoed en tegelijkertijd het uitvoeren van groot onderhoud om de toren voor de komende 50 jaar van groot onderhoud te vrijwaren. Daarnaast is de Dom van iedere Utrechter. De betrokkenheid van de stad is groot. De restauratie gaat velen aan het hart. Bij elke gebeurtenis is veel aandacht van de media, uit de stad, de politiek en soms zelfs heel het land. De impact is dan ook groot: de Dom is de komende 5 jaar minder zichtbaar door de aanwezigheid van de steiger. Gelukkig blijft de Domtoren tijdens de restauratie wel toegankelijk voor bezoekers. De ligging van de Domtoren in de binnenstad van Utrecht is een complicerende factor bij de uitvoering van de werkzaamheden. Het is een uitdaging om de overlast van de restauratiewerkzaamheden voor de directe omwonenden, ondernemers en organisaties zoveel mogelijk te beperken. De restauratieperiode biedt ook unieke kansen voor extra activiteiten om de cultuurhistorische waarde van de Domtoren onder de aandacht te brengen.

c. Bijdrage aan Publieke waarde

Door het casco van de Domtoren te restaureren blijft de historische waarde van de Domtoren voor de toekomst voor de stad Utrecht burgers en bezoekers behouden. Met daarbij de focus op het vrijwaren van de toren voor de komende 50 jaar van groot onderhoud blijft deze toegankelijk voor bezoekers.

d. Beoogd eindresultaat

Resultaat realisatiefase

Resultaat van de realisatiefase is dat de restauratie van het casco van de Domtoren volgens het restauratieplan is afgerond en de Domtoren daarmee voor de komende 50 jaar gevrijwaard is van groot onderhoud binnen de vastgestelde kaders (stichtingskostenbudget van € 37,2 miljoen en de verwachte planning eind 2024 gereed).

Jaarlijks planmatig onderhoud van de Domtoren blijft noodzakelijk.

Resultaat is dat eind 2024 de steiger kan worden afgebouwd en daarmee de Domtoren teruggegeven kan worden aan de stad Utrecht.

Resultaten ontwerpfase/voorbereidingsfase

De ontwerpfase/voorbereidingsfase is eind 2019 positief afgerond met als resultaat een gecontracteerde architect en aannemer, een gerealiseerde steiger, bouwplaats, bouwlift en bezoekerslift en een uitgewerkt en gedragen contractdossier met een restauratieplan en -bestek.

2. Scope

a. Wat hoort wel en wat niet bij de uitvoering van het project

Afbakening

De restauratie concentreert zich op het casco van de Domtoren en bestaat uit het aanbrengen en vervangen van voegwerk en het herstellen en vervangen van natuurstenen onderdelen, met name van de fijnere geornamenteerde natuurstenen onderdelen. Daarnaast zal er, vanwege het roesten van ijzerwerk en de schade die hierdoor veroorzaakt wordt aan het natuursteen, restauratie van ijzerwerk plaatsvinden. De conserveringstechniek van de natuursteen is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Het jaarlijks planmatig en dagelijks onderhoud van de Domtoren valt buiten de scope van het project, maar wordt wel in nauwe afstemming met het project uitgevoerd.

Randvoorwaarden

Belangrijke randvoorwaarden om de doelstelling te behalen zijn:

- Borging beschikbare kaders (raad heeft budget beschikbaar gesteld)
- Beschikbaarheid projectleden
- Samenwerking met betrokkenen
- Borging communicatie, omgevings- en raakvlakmanagement
- Bewaking van de kaders en scope
- Borging van dit startdocument in de gemeentelijke organisatie

b. Deelprojecten of fasering

Fasen

Het project bestaat uit verschillende fasen:

Begin 2020 is de realisatiefase van het project; de daadwerkelijke restauratiewerkzaamheden gestart. Op 14 februari 2020 is de start van de realisatie officieel ingeluid door de wethouder Vastgoed (Eelco Eerenberg).

Belangrijke mijlpalen in de realisatiefase zijn:

- restauratie lantaarn en torenspits (70-112 meter)
- restauratie tweede geleding (40 – 70 meter)
- restauratie eerste geleding (0 tot 40 meter)

Het afronden van de realisatiefase wordt geëvalueerd met betrokken partijen, voordat overgegaan wordt naar de laatste fase van het project: nazorg.

c. Plan van aanpak voor de realisatiefase

Primaire werkzaamheden

De primaire werkzaamheden voor de restauratie van de Domtoren worden uitgevoerd door aannemingsbedrijf Nico de Bont en architect Rothuizen. Deze partijen zijn in eerdere projectfasen via een aanbesteding gecontracteerd. De gemeente werkt in gecoördineerd verband (in een zogenaamd 'Bouwteam') samen met de aannemer en architect aan de uitvoering van de restauratie. In dit bouwteam zijn ook adviseur erfgoed van de gemeente vertegenwoordigd en adviseurs van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

De architect heeft een Restauratieteam ingesteld, waar inhoudelijke afstemming en voorbereiding plaatsvindt over verschillende restauratiekeuzes ter voorbereiding op het bouwteam.

Deelprojecten kernteam

Een kernteam van projectmedewerkers ondersteunt de projectleider. Dit team werkt aan de planvorming en uitvoering van communicatie, omgevingsmanagement, raakvlakmanagement en regulier beheer- en onderhoudswerkzaamheden. Dit levert een aantal deelprojecten op:

1. Aanvragen en verantwoorden van subsidies
2. Communicatie
3. Omgevingsmanagement
4. Onderhoud en storingsbezoekerslift
5. Raakvlakmanagement

3. Geld

a. Het beschikbare budget en de inzet daarvan per fase, per jaar of per deelproject

Begroting

Op basis van een stichtingskostenoverzicht (STIKO) is door de projectorganisatie een kredietaanvraag van €37,2 miljoen bij de gemeenteraad ingediend en goedgekeurd. Hieronder is het budget verdeeld over de deelfasen.

Fase	Budget
Initiatiefase	€ 0
Definitiefase	€ 390.000
Ontwerpfase	€ 220.000
Voorbereidingsfase	€ 2.300.000
Realisatie en nazorgfase	€ 34.250.000
Totaal	€ 37.200.000

Daarnaast zijn verschillende subsidies aangevraagd en verkregen:

- €8 miljoen uit het Fonds Erfgoedparels 2018 (Provincie Utrecht en het Rijk)*
- €404.000 uit de Subsidieregeling instandhouding monumenten (SIM) (Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed).
- €797.894 uit het Restauratiefonds Extra Rijks Regeling
- € 590.000 uit het Fonds Erfgoedparels 2021 (Provincie Utrecht, beschikkingsbrief met exact bedrag volgt nog in Juli 2021)

** Alleen de € 8 miljoen uit het fonds Erfgoedparels 2018 maakt onderdeel uit van het budget en raadsvoorstel. De andere drie subsidies zijn extra verkregen inkomsten in de tijd na toekenning budget en maken geen onderdeel uit van de budgettoekenning.*

b. Onzekerheden in het budget, aan de kostenkant en aan de dekkingskant

Bij de start van het project is een gedetailleerde budgetraming opgesteld, waarin uitgebreid rekening is gehouden met indexatie, uitvoeringsperiode, marktwerking en onvoorzien. Tevens is de bouwteam(voorbereidingsfase gebruikt in aanloop naar de uitvoering om maximaal beeld te krijgen van de (financiële) risico's . Voor de start van de restauratie is ook een financiële risicosessie gehouden om middels kans maal gevolg inzicht te krijgen in mogelijke financiële risico's in het project. Dit overzicht wordt gebruikt als toetsingskader voor verrekening meer- en minderwerk met de aannemer.

Zie voor meer informatie omtrent de financiële risico's paragraaf 6a.

c. De raming, de geprognosticeerde eindstand per fase en de verwachte besteding per kostensoort worden op dezelfde manier per fase, deelproject of per jaar opgenomen

Met het stichtingskostenoverzicht (STIKO) als onderlegger is het budget verdeeld over de deelfasen (zie ook paragraaf 3a). In de raming is ook rekening gehouden met een post onvoorzien/onzekerheden.

De projectleider verzorgt samen met de projectcontroller periodiek een budgetoverzicht inclusief werkelijk gemaakte kosten, nog te verwachten kosten en een geprognoseerde eindstand per fase. Dit wordt vergeleken met de (deel) budgetten. Het budgetoverzicht wordt vervolgens periodiek besproken in de stuurgroep en de raad wordt omtrent de financiële stand van zaken geïnformeerd in de voortgangsrapportages.

d. Toelichting, onderbouwing en duiding van de opgenomen informatie, waarbij de bevindingen van adviseurs of toezichthouders expliciet inzichtelijk worden gemaakt

Het opgestelde Stichtingskostenoverzicht (STIKO) is in 2018 tot stand gekomen na intensieve afstemming met gedelegeerd opdrachtgever, projectleider, architect, business control alsook getoetst door een extern adviesbureau.

De projectleider verzorgt samen met de projectcontroller periodiek een budgetoverzicht inclusief werkelijk gemaakte kosten, nog te verwachten kosten en een geprognoseerde eindstand per fase. Dit wordt vergeleken met de (deel) budgetten. Het budgetoverzicht wordt vervolgens periodiek besproken in de stuurgroep en de raad wordt omtrent de financiële stand van zaken geïnformeerd in de voortgangsrapportages.

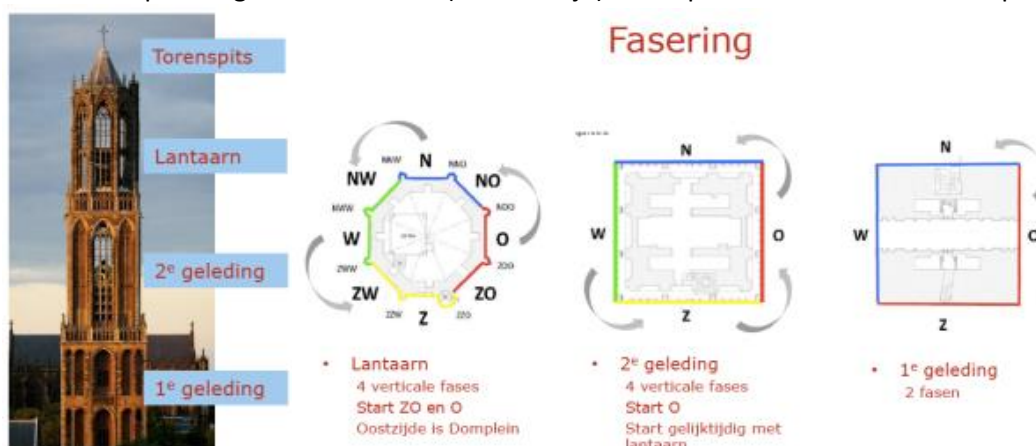
4. Tijd

a. De planning, zo mogelijk beschreven in mijlpalen, van het project, waarbij expliciet wordt aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met vertragsrisico's.

In november 2019 is de voorbereidingsfase van het project afgerond conform planning. Gemeente Utrecht en aannemingsbedrijf Nico de Bont B.V. ondertekenden een maand later, in december 2019, de restauratieopdracht. De realisatiefase van het project duurt volgens planning 5 jaar. Er is door de aannemer een uitvoeringsplanning opgesteld. Het werk is begonnen op 1 december 2019. De afronding van het werk staat gepland op eind 2024.

Het werk wordt gefaseerd uitgevoerd: in hoofdlijnen van boven naar beneden. In de planning is rekening gehouden met een start bij de minder complexe onderdelen en er is voldoende tijd ingeruimd voor complexe vraagstukken. Zo wordt een maximaal leereffect bereikt, zowel t.a.v. risico's als kwaliteit. De aannemer weet hierdoor beter wat hij kan verwachten bij het uitvoeren van volgende onderdelen van de restauratie.

De start van de uitvoering is bij de lantaarn (3^e geleding) en de 2^e geleding. De restauratie van de lantaarn is na circa 3 jaar gereed. Zie onderstaande figuren voor de fasering en huidige stand van zaken in de planning. Zoals zichtbaar (zie standlijn) verloopt de restauratie conform planning.

Planning restauratie Domtoren Utrecht																									
Nr.	Onderwerp	2020				2021				2022				2023				2024							
		kwartaal	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4			
1	DERDE GELEDING																								
1.1	Gevel Zuid Oost (ZO) en Oost (O)																								
1.2	Gevel Noord Oost (NO) en Noord (N)																								
1.3	Gevel Noord West (NW) en West (W)																								
1.4	Gevel Zuid West (ZW) en Zuid (Z)																								
1.5	Torensplis																								
2	TWEEDE GEDELING																								
2.1	Gevel West (W)																								
2.2	Gevel Zuid (Z)																								
2.3	Gevel Oost (O)																								
2.4	Gevel Noord (N)																								
3	EERSTE GELEDING																								
3.1	Gevel Zuid (Z)																								
3.4	Gevel West (W)																								
3.2	Gevel Oost (O)																								
3.3	Gevel Noord (N)																								
3.5	Restauratie gereed																								

Standlijn 10-06-2021

Standlijn 10-06-2021

5. Kwaliteit

a. Wijze van borging van de kwaliteit van de uitvoering

Kwaliteit

De kwaliteit van de restauratie wordt onder andere gewaarborgd door:

- **Het werken met een bouwteam en restauratieteam.**
Gemeente Utrecht werkt vanaf de ontwerpfase samen met architect Rothuizen en aannemer Nico de Bont om de juiste keuzes te maken t.a.v. het restauratieonderzoek, voorbereiding op de uitvoering en voor het opstellen van het restauratiebestek en -tekeningen. Op deze manier is de ervaring en deskundigheid van de aannemer op het gebied van uitvoering en de daarmee samenhangende kostentechnische aspecten al in een vroeg stadium van het project gebruikt. De kennis van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) en afdeling Erfgoed van gemeente Utrecht is ook in het bouwteam en restauratieteam vertegenwoordigd. Op incidentele basis worden diverse experts geraadpleegd of betrokken bij de te maken keuzes (o.a. TNO, Dom Xanten, Dom Keulen en natuursteenspecialisten uit België).
- **Het opstellen van een restauratievisie.**
Architect Rothuizen heeft voor de uitvoeringswerkzaamheden een restauratievisie opgesteld als vertrekpunt voor het restauratieonderzoek. Deze visie is tot stand gekomen in samenwerking met onder andere de RCE en afdeling Erfgoed van gemeente Utrecht. Tevens is de (concept) visie gepresenteerd aan de monumentencommissie en blijven zij geïnformeerd over de voortgang hiervan.
- **Het uitvoeren van een proefrestauratie.**
Tijdens de ontwerpfase is een proefrestauratie uitgevoerd. Dit was nodig om de juiste keuzes te maken, ervaring met de werkzaamheden aan de Domtoren op te doen en zicht te krijgen op de kwaliteit van werken van de aannemer als uitgangspunt voor de restauratieopdracht. De uitkomsten van de proefrestauratie zijn breed gedragen in het bouwteam en verwerkt in het restauratiebestek.
- **Het werken met een directievoerder en toezichthouder.**
De directievoerder en toezichthouder zorgen dat de uitvoering van de werkzaamheden volgens het restauratiebestek en –tekeningen gebeurt. Zij rapporteren aan de projectleider. De directievoerder stemt namens gemeente Utrecht de werkzaamheden af tussen de architect, aannemer en andere adviseurs. De directievoerder bewaakt met name de voortgang op de kosten en uitvoeringsplanning, beoordeelt het meer- en minderwerk van de aannemer, signaleert tijdig eventuele knelpunten en adviseert gemeente Utrecht over afwijkingen. De toezichthouder houdt toezicht op de werkzaamheden van de aannemer op locatie.
- **Het regelmatig evalueren van de samenwerking.**
Voor de zomer in 2019 voerde het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een 'gateway review' uit in opdracht van hoofd UVO uitgevoerd. Naast deze externe toetsing wordt periodiek geëvalueerd met architect, aannemer en kernteam. Aansluitend aan de realisatiefase vindt een overdracht en evaluatie plaats in aanloop naar de nazorgfase.

b. Eventuele verschillen daarin tussen de fasen of deelprojecten

Het project bevindt zich heden in de realisatiefase. In de ontwerpfase is onder andere gewerkt met het op stellen van een restauratievisie in bouwteamverband en een proefrestauratie. Zie ook hoofdstuk 5.a.

c. Toelichting, onderbouwing en duiding van projecten of activiteiten, zowel van interne als externe partijen, die van invloed zijn op dan wel de uitvoering raken van het project

De Domtoren blijft tijdens de restauratie ook open voor publiek, dit hebben wij kunnen bo0rgen door intensieve afstemming in de bouwteam/voorbereidingsfase. Utrecht marketing exploiteert de toren. Er vindt derhalve intensief overleg en afstemming plaats met Utrecht Marketing omtrent de werkzaamheden. Tevens is mogelijk gemaakt de bespelingen van het carillon door de beiaardier doorgaan (door wijze van inpakken van het carillon).

Middels de vergunningaanvraag en opgestelde BLVC (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid en Communicatie) plan is informatie voor derden en andersom geborgd.

Er zijn (voor zover nu bekend) geen andere projecten, die van invloed zijn op de restauratiewerkzaamheden

d. Toelichting, onderbouwing en duiding van de opgenomen informatie, waarbij de bevindingen van adviseurs of toezichthouders expliciet inzichtelijk worden gemaakt

Voor de zomer in 2019 is door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op verzoek van het Hoofd van UVO een 'gateway review' uitgevoerd. Uit deze collegiale reflectie kwam onder andere de aanbeveling dat een integraal projectplan essentieel is om meer duidelijkheid te geven over de aanpak van het project en het sturingsmodel van de projectorganisatie.

Tegelijkertijd werkt de Bestuurs- en Concernstaf aan een nu vastgestelde 'regeling risicovolle projecten' waarin extra afspraken over de informatievoorziening bij risicovolle projecten worden gemaakt. De restauratie van de Domtoren staat op de lijst van risicovolle projecten. Tot slot vroeg de overgang van de voorbereidingsfase naar de realisatiefase (begin 2020) om een herijking van het project en met name het sturingsmodel.

In dit startdocument zijn de aanbevelingen van de gateway review verwerkt (met name projectaanpak vastleggen in een startdocument voor governance) is ook rekening gehouden met de Regeling Risicovolle Projecten (onderliggend startdocument is conform handreiking RRP).

In juni 2021 is de Regeling Risicovolle Projecten door de gemeenteraad bekrachtigd ,waardoor het startdocument uit 2020 nu conform de structuur van de Regeling (handreiking startdocument RRP) is opgesteld in deze nieuwe definitieve versie.

6. Risico's

a. Belangrijkste risico's

De top vijf risico's uit de risicomatrix zijn:

Nr.	Ongewenste gebeurtenis	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Soort	Actie houder
1	Schade aan carillon, luidklokken, wijzerplaten en uurwerk	Stoten met onderdelen tegen uurwerken e.d.	Schade aan uurwerken.	Startbespreking, toolboxmeeting, vaste ploegen, toezicht, wijze van inpakken van Carillon.	Technisch - Kwaliteit	Aannemer en toezichthouder
2	Schade / ongevallen door vallende voorwerpen	Vallende voorwerpen	Schade/ongeval	Veiligheidsmaatregelen (o.a. valschotten, en steigernetten, instructie en toezicht, BLVC plan, toolboxmeeting.	Veiligheid	Aannemer Gemeente (BLVC)
3	Losse onderdelen waaien weg op de steiger	Wind	Persoonlijk letsel/schade gebouw/openbare ruimte/omgeving	Veiligheidsmaatregelen (o.a. valschotten en steigernetten, instructie en toezicht, BLVC plan, toolboxmeeting. Opruimen steiger (windproof en opgeruimd).	Veiligheid	Aannemer Gemeente (BLVC)
4	Steiger bezwijkt	Niet correct gebouwd	Steiger bezwijkt	Bouwen volgens tekening en getoetst ontwerp, toezicht, eindcontrole constructeur.	Veiligheid	Aannemer Constructeur
5	Fouten in uitvoering restauratie door foutief handelen	Door planningsdruk gehaast werken	Fouten in uitvoering	Voldoende ruimte en flexibiliteit in planning, detailplanning, gedegen besluitvorming in bouwteam. Tijdig weten wat gemaakt moet worden.	Technisch -kwaliteit	Gemeente bouwteam en aannemer

De top vijf risico's uit de financiële risicomatrix zijn:

Nr.	Ongewenste gebeurtenis	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Soort	Actie houder
1	Afwijkende hoeveelheden vervanging natuursteen verrekenposten (pas zichtbaar/definitief tijdens de restauratie)	Tijdens restauratie blijken hoeveelheden te vervangen natuursteen groter dan bedacht.	Meerwerk	Opnemen als financieel risico (post onvoorzien). Gedetailleerde inschatting van verrekenposten. Pro actief bijhouden van de stellen verrekenposten.	Financieel	Gemeente Aannemer
2	Uitloop in planning	Externe factoren (b.v. corona)	Uitloop in planning en meerwerk	Opnemen als financieel risico, Coronamaatregelen op de Bouw.	Financieel en tijd	Gemeente Aannemer
3	Extra inzet intern en/of extern benodigd	Door nieuwe inzichten extra inzet benodigd (bv aanvullende onderzoeken	Meerwerk	Opnemen als financieel risico (post onvoorzien) Intensieve ontwerpfase in bouwteamverband, proefrestauratie. Gelijk	Financieel en organisatie	Gemeente Bouwteam

				oplopen bouwhistorisch onderzoek.		
4	Extra benodigde veiligheidsmaatregelen (onvoorzien)	Tijdens restauratie blijkt extra beveiliging (inklimmen benodigd)	Meerwerk	Opnemen als financieel risico (post onvoorzien)	Financieel en veiligheid	Gemeente
5	Beschikbaarheid natuursteen (Portlandstone - Brexit)	Door Brexit	Beperkte of verlate levering natuursteen uit groeve Portland, keuze alternatief	Opnemen als financieel risico. Vooruitbestelling, intensief contact met groeve, inschakelen toetsing stenen in Engeland.	Financieel	Gemeente Utrecht Aannemer Architect

De mogelijke financiële gevolgen van bovenstaande risico's (kans maar gevolg) zijn passend in beschikbare post onvoorzien en taakstellend budget.

b. Beheersmaatregelen en actiehouders

In paragraaf 6a. zijn de beheersmaatregelen en actiehouders weergegeven in de risicomatrices.

c. Toelichting, onderbouwing en duiding van de opgenomen informatie

Voor het project is een risicomatrix opgesteld. Dit dynamische document is tot stand gekomen met het bouwteam en wordt periodiek (eens per kwartaal) geactualiseerd. Voor de start van de restauratie is ook een financiële risicosessie gehouden om middels kans maal gevolg inzicht te krijgen in mogelijke financiële risico's in het project. Dit overzicht wordt gebruikt als toetsingskader voor verrekening meer- en minderwerk met de aannemer.

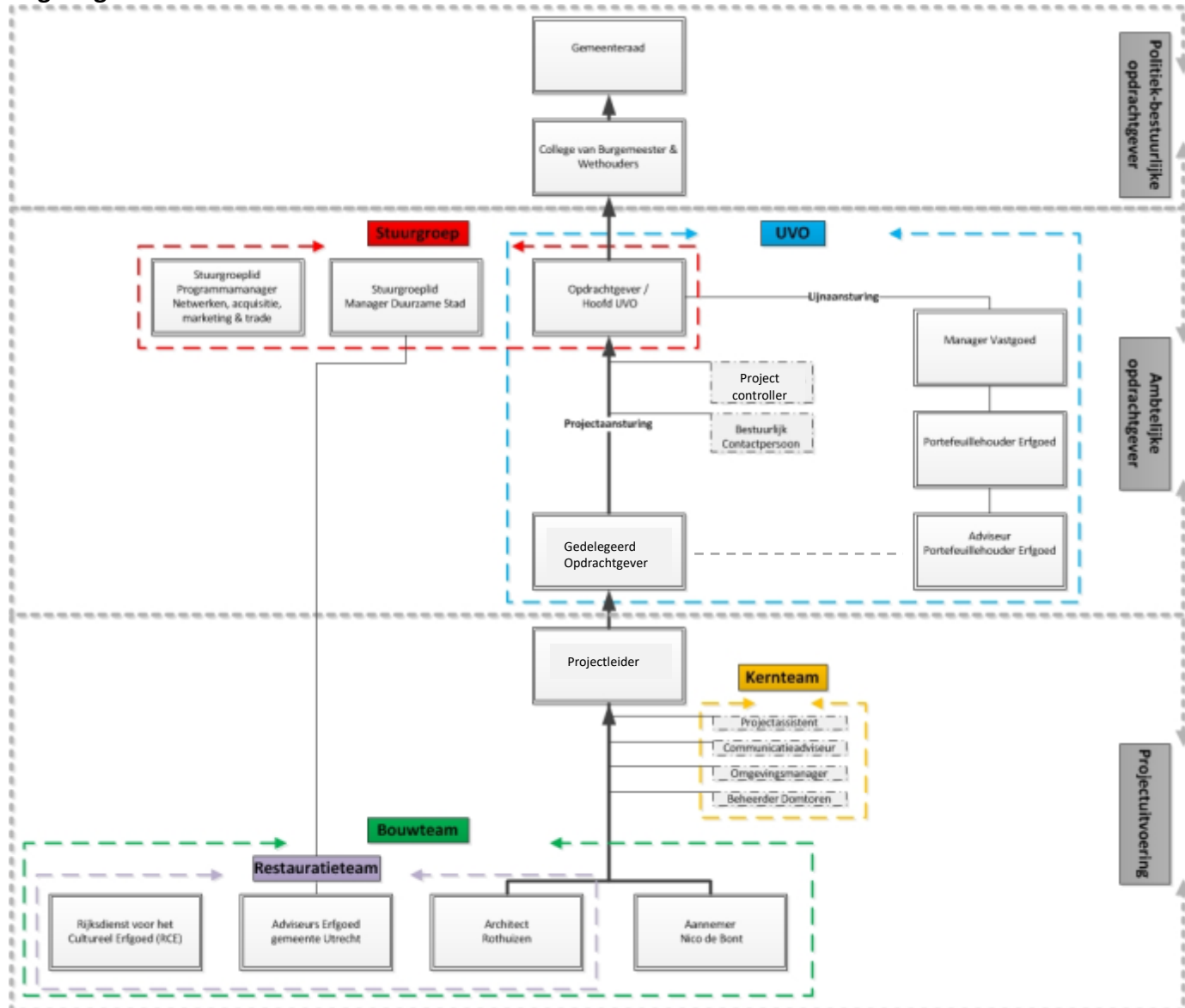
Beide risicomatrices worden besproken in stuurgroep verband (o.a. voor ook de strategische afwegingen). Alle geldende randvoorwaarden rondom het project zijn geborgd in het contractdossier (o.a. eisen aan de opdracht, BLVC plan etc.).

7. Organisatie

a. Besturing van het project (governance)

In deze paragraaf is het sturingsmodel (de 'governance') van het project uitgewerkt voor de realisatiefase. Per projectfase dient het sturingsmodel te worden bijgesteld. In het projectorganogram staan de verschillende organen en projectrollen. Per orgaan en rol zijn de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden benoemd. Ook is de projectaansturing t.o.v. de lijnaansturing binnen UVO (in 2021 VGU) verduidelijkt. De overleg-, besluitvormings- en verantwoordingsstructuur is aangescherpt voor de realisatiefase.

Organogram

Besluit- en verantwoordingsstructuur

De besluit- en verantwoordingprojectleiderslijn loopt van de projectleider via de gedelegeerd opdrachtgever naar de opdrachtgever en vervolgens (na afstemming met de stuurgroep) naar de wethouder en tot slot gemeenteraad.

De budgetbevoegdheid is als volgt vastgelegd:

- Projectleider: mandaat voor het nemen van beslissingen tot €10.000
- Gedelegeerd opdrachtgever: mandaat voor het nemen van beslissingen tot €50.000
- Opdrachtgever: mandaat voor het nemen van beslissingen vanaf €50.000

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Aan de hand van bovenstaand organogram wordt hieronder per orgaan en van de belangrijkste rollen van projectmedewerkers, de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden uiteengezet. Er is sprake van een tijdelijke projectorganisatie onder verantwoordelijkheid van het hoofd VGU (opdrachtgever), naast het lijnmanagement van VGU.

Gemeenteraad

- is verantwoordelijk voor: het stellen van kaders en controleren van het college voor de uitvoering van beleid.
- is bevoegd om: de benodigde financiële middelen ter beschikking te stellen (budgetrecht).
- heeft als taak: ter beschikking stellen van het budget voor het project en a.d.h.v. raadsbijeenkomsten, voortgangs- en verantwoordingsrapportages zich te informeren over en de uitvoering van het project te controleren.

College van B en W / Wethouder Vastgoed

- is verantwoordelijk voor: het uitvoeren van besluiten van de gemeenteraad en uitvoeren van wet- en regelgeving.
- is bevoegd om: het dagelijks bestuur (wethouder Vastgoed t.a.v. portefeuille vastgoed) te voeren.
- heeft als taak: de belangen t.a.v. de portefeuille vastgoed, erfgoed en economische zaken af te wegen in de uitvoering van het project, daar waar het politiek-bestuurlijke domein wordt geraakt. Verantwoording af te leggen aan de gemeenteraad over de uitvoering van het project.
- wordt in 2021 ingevuld door wethouder Vastgoed.

Stuurgroep

- is verantwoordelijk voor: het afwegen van de belangen t.a.v. vastgoed, erfgoed en economische zaken alvorens besluiten voor te leggen aan de wethouder Vastgoed.
- is bevoegd om: gevraagd en ongevraagd advies te geven aan de opdrachtgever (VGU) en de verschillende wethouders t.a.v. de uitvoering van het project.
- heeft als taak: het op strategisch niveau vervullen van een klankbord voor de opdrachtgever (VGU), het signaleren van conflicterende belangen en het afwegen van de belangen t.a.v. vastgoed, erfgoed en economische zaken, gevraagd en ongevraagd advies te geven aan de opdrachtgever (VGU) en aan de verschillende betrokken wethouders over de uitvoering van het project, besluiten voor te leggen aan in eerste instantie de wethouder Vastgoed en daarnaast andere betrokken wethouders.
- wordt in 2021 ingevuld door: Manager (namens het Hoofd) Vastgoedorganisatie Utrecht en vertegenwoordigers van Erfgoed) en Economische zaken).

Hoofd VGU / Opdrachtgever

- is verantwoordelijk voor: het (op ambtelijk niveau uitvoering geven aan) het eigendom en de verhuur van de Domtoren, het beheer en onderhoud van de Domtoren en daarmee het aansturen van het project.
- is bevoegd om: gedelegeerd opdrachtgever en projectleider te selecteren, projectplan vast te stellen en te wijzigen, besluiten te nemen over de uitvoering van het project (bijv. t.a.v. tijd, geld, scope) met een budgetbevoegdheid vanaf €50.000.

- heeft als taak: het contracteren van gedelegeerd opdrachtgever en projectleider, het afbakenen van de verantwoordelijkheden van het lijnmanagement t.o.v. het project, het informeren van de stuurgroep, het besluiten voorleggen aan en informeren van de wethouder, het aangaan/ondertekenen van overeenkomsten/contracten, het scheppen van draagvlak, het meedenken met de projectleider en kernteam, het bewaken van de voortgang van het project, het beschikbaar stellen en bewaken van het budget, het bewaken van de kwaliteit. Daarnaast is de opdrachtgever voorzitter van de stuurgroep en voorzitter van het Top Driedriehoek overleg.
- wordt in 2021 ingevuld door: Hoofd Vastgoedorganisatie Utrecht/ vervanging door Manager Vastgoed

Gedelegeerd opdrachtgever

- is verantwoordelijk voor: de (dagelijkse) aansturing van het project
- is bevoegd om: besluiten te nemen over de uitvoering van het project (bijv. t.a.v. tijd, geld, scope) met een budgetbevoegdheid tot €50.000.
- heeft als taak: te fungeren als eerste aanspreekpunt voor de projectleider en als eerste aanspreekpunt voor de opdrachtgever, het i.s.m. projectleider voorbereiden van de stuurgroep, het is projectleider voorbereiden van besluiten en informeren van de wethouder, het scheppen van draagvlak, het meedenken met de projectleider en kernteam, het bewaken van de voortgang van het project, het beschikbaar stellen en bewaken van het budget, het bewaken van de kwaliteit.
- wordt in 2021 ingevuld door: assetmanager vastgoedorganisatie Utrecht

Lijnmanagement VGU

- is verantwoordelijk voor: het uitvoeren van het contractmanagement t.a.v. Utrecht Marketing en Stichting Utrechts EigenDom.
- is bevoegd om: overeenkomsten/contracten af te sluiten.
- heeft als taak: overeenkomsten/contracten af te sluiten en de contractrelatie te onderhouden met Utrecht Marketing en Stichting Utrechts EigenDom. Het gaat hier om de huurovereenkomst inclusief restauratieallonge en liftovereenkomst met Utrecht Marketing en de overeenkomst t.a.v. afdracht financiële middelen naar de gemeente met de Stichting Utrechts EigenDom.
- wordt in 2021 ingevuld door: manager Vastgoedorganisatie Utrecht, portefeuillemanager Erfgoed en assetmanager Vastgoed

Projectleider

- is verantwoordelijk voor: het realiseren van het projectresultaat.
- is bevoegd om: besluiten te nemen over de uitvoering van het project met een budgetbevoegdheid tot €10.000.
- heeft als taak: projectbeheersing, opstellen van een projectplan, projectteam samenstellen en aansturen, aansturen van de aannemer en architect, vaststellen van benodigde middelen, beheersen van planning en budget, relatiemanagement, voortgang rapporteren aan de gedelegeerd opdrachtgever en opdrachtgever, aansturen en voorzitten van het bouwteam en kernteam, bewaken van de kwaliteit van de op te leveren producten, zorgen voor interne en externe communicatie, vormgeven en evalueren van de samenwerking, i.s.m. gedelegeerd opdrachtgever voorbereiden van de stuurgroep en van besluiten van de wethouder.
- wordt in 2021 ingevuld door: Projectleider Vastgoedorganisatie Utrecht.

Projectcontroller

- is verantwoordelijk voor: monitor voortgang van het project en bewaakt financiële kaders samen met de projectleider.
- heeft als taak: Monitoren en bewaken financiële kader project samen met projectleider. Escaleert , indien nodig, naar de Businesscontroller of de Concerncontroller.

- wordt in 2021 ingevuld door: Adviseur Businesscontrol Vastgoedorganisatie Utrecht.

Kernteam

- is verantwoordelijk voor: het ondersteunen en adviseren van de projectleider bij de uitvoering van de restauratie alsmede met eigen taken op het gebied van informatiebeheer, communicatie, omgevingsmanagement, raakvlakmanagement en regulier beheer en onderhoud Domtoren.
- is bevoegd om: geen formele bevoegdheid.
- heeft als taak: adviseren van en rapporteren aan de projectleider bij de uitvoering van taken op het gebied van informatiebeheer, communicatie, omgevingsmanagement, raakvlakmanagement en regulier beheer en onderhoud Domtoren. Opstellen en uitvoeren van deelprojectplannen op deze taakgebieden.
- wordt in 2021 ingevuld door: Projectleider, project assistent, beheerder, communicatieadviseur, omgevingsmanager en gedelegeerd opdrachtgever.

Bouwteam

- is verantwoordelijk voor: het afstemmen van het restauratieonderzoek, -visie en -plan van de architect en de restauratiewerkzaamheden van de aannemer.
- heeft als taak: het afstemmen van het restauratieonderzoek, -visie en -plan en de restauratiewerkzaamheden van de aannemer, adviseren van de projectleider t.a.v. restauratie- en uitvoeringskeuzes.
- wordt in 2021 ingevuld door: Projectleider, project assistent, beheerder, omgevingsmanager, architect, assistent architect, directievoerder, toezichthouder, adviseurs Erfgoed, projectleider en uitvoerder aannemer en adviseurs RCE.

Aannemer (Nico de Bont)

- is verantwoordelijk voor: het uitvoeren van de restauratiewerkzaamheden op basis van het restauratieplan.
- heeft als taak: het uitvoeren van de restauratiewerkzaamheden op basis van het restauratieplan, opstellen uitvoeringsplanning, opstellen en naleven BLVC-plan, voorbereiden en deelnemen aan bouwteamoverleg.
- wordt in 2021 ingevuld door: Projectleider en uitvoerder.

Restauratiearchitect (Architect Rothuizen)

- is verantwoordelijk voor: het opstellen van een restauratievisie en restauratieplan. Het adviseren van de projectleider t.a.v. de restauratiewerkzaamheden en te maken restauratiekeuzes.
- heeft als taak: het opstellen van een restauratievisie en restauratieplan, het voorbereiden in het restauratieteam en het vervolgens adviseren van de projectleider t.a.v. de restauratiewerkzaamheden en te maken restauratiekeuzes in het bouwteam.
- wordt in 2021 ingevuld door: Architect, assistent architect, directievoerder en toezichthouder.

Directievoerder (Architect Rothuizen)

- is verantwoordelijk voor: het bewaken van de uitvoering van de restauratiewerkzaamheden van de aannemer volgens het restauratieplan en de afstemming van werkzaamheden tussen de architect, aannemer en andere adviseurs namens de projectleider.
- heeft als taak: de voortgang op de kosten en uitvoeringsplanning te bewaken, het meer- en minderwerk van de aannemer te beoordelen, tijdig eventuele knelpunten te signaleren en de projectleider te adviseren over afwijkingen.
- wordt in 2021 ingevuld door: Directievoerder namens architect.

Restauratieteam

- is verantwoordelijk voor: het adviseren van de architect t.a.v. restauratiekeuzes en de restauratievisie.
- heeft als taak: het adviseren van de architect t.a.v. restauratiekeuzes, het voorbereiden van het bouwteamoverleg.
- wordt in 2020 ingevuld door: Architect, assistent architect, directievoerder, toezichthouder, adviseurs Erfgoed, projectleider en uitvoerder aannemer, onderaannemer steenhouwerij en adviseurs RCE.

Overlegstructuur

In onderstaand schema staan de belangrijkste overleggen op politiek-bestuurlijk, strategisch, tactisch en operationeel niveau. Met daarbij de bijbehorende frequentie per jaar en rolverdeling. Een aantal overleggen gebeurt vanuit het lijnmanagement met de externe stakeholders Utrecht Marketing en Stichting Utrechts EigenDom vanwege de aard van de (contract)relatie met deze partijen.

Overleg	Frequentie per jaar	Rolverdeling Voorzitter	Secretaris (verslaglegging)	Leden
Stafoverleg wethouder vastgoed	6x	Hoofd VGU	Managementassistent VGU	• Projectleider • Gedelegeerd opdrachtgever
Stuurgroep	4x	Hoofd VGU en/of Manager Vastgoed VGU	Projectondersteuner	• Gedelegeerd opdrachtgever • Projectleider • Stuurgroeplid Culturele Zaken • Stuurgroeplid Economie
Opdrachtgevers	12x	Hoofd VGU	-	• Projectleider • Gedelegeerd opdrachtgever
Bilateraal financiën	12x	Projectleider	-	• Project Controller
Bilateraal adviseurs erfgoed	6x	Projectleider	-	• Adviseur Erfgoed • Adviseur Erfgoed
Kernteam	52x	Projectleider	Projectondersteuner	• Beheerder Domtoren • Communicatieadviseur • Omgevingsmanager • Gedelegeerd opdrachtgever (<i>ad hoc</i>)
Restauratieteam	12x	Architect	Architect	• Adviseur Erfgoed • Adviseur Erfgoed • Aannemer projectleider • Aannemer uitvoerder • Steenhouwerij • RCE • RCE • RCE

				• Toezichthouder
Bouwteam	12x	Projectleider	Projectondersteuner	• Beheerder Domtoren • Omgevingsmanager • Aannemer projectleider • Aannemer uitvoerder • RCE • RCE • Architect • Architect assistent • Architect directievoerder • toezichthouder • Adviseur Erfgoed
ActiviteitenDomdriehoek	12x	Omgevingsmanager	-	• Beheerder Domtoren • Coördinator Domtoren Utrecht Marketing • Vertegenwoordiger Stichting Utrechts EigenDom
Communicatie extern	12x	Communicatieadviseur	-	• Coördinator Domtoren Utrecht Marketing • Communicatieadviseur Stichting Utrechts EigenDom

Overleggen onder verantwoordelijkheid van het lijnmanagement VGU

De volgende overleggen gebeurt vanuit het lijnmanagement van VGU met de externe stakeholders Utrecht Marketing en Stichting Utrechts eigenDom vanwege de aard van de (contract)relatie met deze partijen. Het gaat hier om overleg t.a.v. overeenkomsten tussen de gemeente Utrecht en deze partijen.

Overleg	Frequentie per jaar	Rolverdeling Voorzitter	Secretaris (verslaglegging)	Leden
Topoverleg Dondriehoek (strategisch lijnmanagement niveau)	2x	Hoofd VGU en/of Manager Vastgoed VGU	-	• Directeur Utrecht Marketing • Bestuursvoorzitter Stichting Utrechts EigenDom
Bezoekers(Lift) Huuroverleg GU en UM (tactisch lijnmanagement niveau)	4x	Assetmanager VGU	-	• Utrecht Marketing
Fundraisingoverleg GU en Stichting Utrechts EigenDom (tactisch lijnmanagement niveau)	4x	Assetmanager VGU	-	• Bestuursvoorzitter Stichting Utrechts EigenDom

b. Samenwerkingspartners, contractpartijen en -vormen, inclusief een overzicht van verdeling van de beslissingsmacht

Zie paragraaf 7a.

c. Toelichting, onderbouwing en duiding van de opgenomen informatie, waarbij de bevindingen van adviseurs of toezichthouders expliciet inzichtelijk worden gemaakt

Zie paragraaf 7a.

d. Regelingen die tussen de samenwerkingspartners zijn getroffen

Voor het selecteren van de aannemer en architect (inclusief directie en toezicht) hebben Europese aanbestedingen plaats gevonden. Met de aannemer is eerst een bouwteamovereenkomst gesloten alvorens over te gaan tot een realisatieovereenkomst (conform de aanbestedingsprocedure).

e. Afspraken over informatievoorziening aan de raad over (geheime) informatie die ressorteert bij samenwerkingspartners en derden, het project betreffende.

In de informatievoorziening aan de raad wordt zorgvuldig omgegaan met de belangen van de samenwerkingspartners. Indien relevant worden zij vooraf geconsulteerd

8. Communicatie

a. Communicatie en participatie met inwoners en stakeholders

Omgevingsmanagement

De omgevingsmanager is verantwoordelijk voor het onderhouden van goede relaties met de directe omwonenden, ondernemers en andere partijen rondom de Domtoren. En fungeert als liaison tussen het project en de omgeving om de verschillende belangen zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld om belangen t.a.v. leefbaarheid, bereikbaarheid en veiligheid.

In het BLVC-plan (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid en Communicatie) staan de maatregelen beschreven die de aannemer in acht moet nemen om de overlast van de uitvoeringswerkzaamheden op de omgeving te beperken.

Omdat de Domtoren het icoon van de stad is en dus alles wat er met de toren gebeurt nauwlettend in de gaten wordt gehouden, is voor het project is de omgeving breder dan de directe omgeving: de hele stad Utrecht (burgers, bedrijven, belangenorganisaties etc.) is betrokken bij de restauratie van de Domtoren. En ook intern bij gemeente Utrecht is er veel belangstelling voor het project.

Samenwerking met de communicatieadviseur is evident; de omgeving moet passend geïnformeerd worden over de het project.

De bijzondere externe stakeholders zijn: Utrecht Marketing en Stichting Utrechts Eigendom.

Utrecht Marketing (UM)

UM verzorgt bezoekersrondleidingen en exploiteert hiervoor de bezoekerslift. UM is hiermee huurder van de Domtoren. Hun bezoekersactiviteiten worden direct geraakt door de restauratie van de Domtoren.

Stichting Utrechts EigenDom

Op 12 december 2017 is de Stichting Utrechts EigenDom opgericht. De stichting heeft als doelstelling:

- het behouden en versterken van het Rijksmonument de Domtoren
 - het werven van fondsen, financiële bijdragen, subsidies en gelden ten behoeve van de grootschalige restauratie van de Domtoren alsmede ten behoeve van het onderhoud en de instandhouding van de Domtoren nadat deze restauratie is voltooid
- en verder al hetgeen hiermee in de ruimste zin verband houdt, daartoe behoort en/of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De stichting verwerft kortgezegd extra financiële middelen om activiteiten mogelijk te maken, die niet vanuit het project restauratie Domtoren gefinancierd en uitgevoerd kunnen worden (deze activiteiten vallen op dit moment buiten de scope van het project).

Raakvlakmanagement

Een aantal zaken raakt aan het project Restauratie Domtoren. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om projecten van andere afdelingen binnen gemeente Utrecht, maar ook activiteiten van derden. De raakvlakmanager zorgt voor een goede relatie en afstemming met de verschillende partijen.

Het gaat hierbij in ieder geval om:

- Afstemmen met Utrecht Marketing t.a.v. gebruik van de bezoekerslift en uitvoeren van bezoekersrondleidingen.
- Afstemmen met Stichting Utrechts EigenDom t.a.v. fondsenwerving en uitvoeren extra activiteiten rondom de restauratie.
- Afstemmen met Culturele Zaken t.a.v. kunstregeling.
- Afstemmen met Economische Zaken t.a.v. Trajectum Lumen.
- Afstemmen met gebiedsopgave Centrum t.a.v. projecten die worden uitgevoerd op het Domplein.
- Afstemmen met het Evenementenbureau t.a.v. evenementen die worden gehouden op het Domplein.

Communicatie

Omdat het restaureren van de Domtoren meer is dan het restaureren van zomaar een pand in Utrecht, vraagt dit project meer dan standaard communicatie inzet. Van de Domtoren wordt gehouden en die liefde is belangrijk om ook vanuit de gemeente zichtbaar maken tijdens de restauratie. Dat met aandacht en zorg en menselijkheid het icoon van de stad vijf jaar lang in de steigers staat. Hoewel de keuze van de middelen vrij standaard is, zijn stijl, keuze van beeld en taalgebruik dat zeker niet. Openheid in het vertellen van het verhaal van de restauratie, met daarbij steeds de menselijke kant laten zien is een belangrijk onderwerp voor communicatie.

Communicatie levert hiermee een bijdrage aan het te realiseren projectresultaat door het verzorgen van alle communicatie rondom het restauratieproject. De communicatieadviseur is aanspreekpunt op het gebied van communicatie voor alle betrokkenen (in- en extern).

Het opstellen en uitvoeren van het communicatieplan behoort tot de verantwoordelijkheid van de communicatieadviseur van het project. In het communicatieplan staat beschreven: doelgroepen, communicatiedoelstelling, -boodschap, -middelen, -planning.

Communicatiemiddelen die onder andere worden ingezet:

- Informatiebijeenkomsten en lezingen
- Wijkberichten
- Website: www.utrecht.nl/domtoren
- Twitter en Instagram: @TorensUtrecht
- DocU van RTV Utrecht (jaarlijkse tv-documentaire)

De inzet van social media is bijzonder in dit project, in vergelijking met andere gemeentelijke projecten. Er bestonden voor het project al een Twitter en Instagram account. De beheerder van de Domtoren beheert deze accounts sinds 2013. Nu ligt het grootste werk hiervoor bij de communicatieadviseur, maar de torenbeheerder schrijft en fotografeert nog steeds mee. De afgelopen jaren is het aantal volgers verdrievoudigd door het plezier van beiden te laten zien over ontdekkingen en uitzicht van de toren. Daar waar andere projecten bijvoorbeeld de 'Bouwapp' gebruiken, zijn deze twee kanalen de belangrijkste middelen van het project.

Daarnaast is een belangrijk communicatiemiddel bijna gereed. De Domtoren is volledig aan het zicht onttrokken door de steiger en de bouwschutting. Om de toeristen en stadbewoners toch te kunnen laten zien hoe de toren er uit ziet, is een bouwschutting ontworpen die museaal aandoet. In samenwerking met stadsconservator René de Kam en ontwerp bureau DeVrijer en VanDongen wordt voor vijf jaar de bouwschutting een openlucht tentoonstellingsplek. Met het verhaal van de Domtoren van bouw tot nu. De vormtaal van de toren komt terug in de vormgeving van de schutting. Zo 'halen we de toren tijdelijk naar beneden'.

Aandacht voor interne communicatie binnen de gemeente zal dit jaar meer zijn dan de afgelopen jaren. Nu valt er ook echt wat te zien, het project wordt concreet en kunnen ook de medewerkers van het project zichtbaar zijn.

Ook geven verschillende leden van het restauratieteam presentaties en lezingen. Waaronder de architect, maar ook de communicatieadviseur en de torenbeheerder hebben de afgelopen tijd al zo'n tiental presentaties gegeven. Dit zal ook de komende jaren gebeuren. Inzet tijdens Open Monumentendag in samenwerking met aannemer en Utrecht Marketing hoort bij deze activiteiten.

De relatie met de lokale pers is belangrijk. Op momenten dat er mijlpalen bereikt worden, maar ook als er mooie verhalen te vertellen zijn. Bijzondere ontdekkingen, maar ook tegenslagen mogen gedeeld worden. Persvragen worden behandeld door zowel de persvoorlichting en collegecommunicatie als de communicatieadviseur. De torenbeheerder is woordvoerder en zorgt voor afstemming met een van bovenstaande als hij vragen binnenkrijgt.

Informatie

Jaarlijks wordt de gemeenteraad geïnformeerd d.m.v. een voortgangsrapportage. Met name wijzigingen in planning, begroting en risico's worden gerapporteerd. Waar nodig wordt een raadsbijeenkomst georganiseerd.

Tijdens de Staf Vastgoed wordt wethouder Vastgoed geïnformeerd over de voortgang van het project. In de stuurgroep wordt afgewogen of het nodig is om ook andere betrokken wethouders te informeren en op welke manier. Het gaat dan om de portefeuillehouders erfgoed, wijk binnenstad en economische zaken.

De stuurgroep wordt elk kwartaal geïnformeerd en waar nodig incidenteel bijeen geroepen.

Bij het afsluiten van de realisatiefase (verwachting eind 2024) wordt een overgangsdokument opgesteld, voordat overgegaan wordt naar de projectfase van nazorg.

De project assistent is verantwoordelijk voor het informatiebeheer van het project. Het 'zaaksysteem' en 'MUIS' zijn de archiefwaardige systemen waarin documenten worden beheerd en bewaard. De systemen en 'Digiplaza' worden gebruikt als dagelijks werkarchief.